

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ผลการใช้กระบวนการกลุ่มต่อความรู้ ทักษะ และ
พฤติกรรมของผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2
ณ หน่วยบริการปฐมภูมิห้วยแหวน จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน

นายเอกพงษ์ ณ เชียงใหม่

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. เพ็ญกาญจน์ กาญจนรัตน์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลของกระบวนการกลุ่มต่อความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 เปรียบเทียบกับกลุ่มที่ได้รับบริการแบบเดิม เป็นการศึกษาเชิงทดลองแบบสุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ดูแล อายุ ≥ 18 ปี เข้าเกณฑ์การคัดเลือกเข้าร่วมการศึกษาและยินยอมเข้าร่วมการศึกษากลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมกลุ่ม ครั้งละ 1.5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ติดต่อกัน 4 ครั้ง โดยกิจกรรมประกอบด้วย เน้นการสร้างเสริมกำลังใจให้กับผู้ดูแล การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้ดูแลในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ความรู้ทั่วไปเรื่องโรคเบาหวาน โภชนาการ การออกกำลังกาย การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การรับประทานยาและการพามาตรวจรักษาตามนัด ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ ผู้ศึกษาประเมินความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้ดูแลในการดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ก่อนและหลังการให้กระบวนการกลุ่ม 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบสอบถามความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมซึ่งสร้างขึ้นสำหรับการศึกษานี้ เก็บข้อมูล ณ หน่วยบริการปฐมภูมิห้วยแหวน ตำบลป่าไผ่ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน ระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2550 – 10 กุมภาพันธ์ 2552 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการดูแลของผู้ดูแลระหว่างกลุ่มเมื่อสิ้นสุดการศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent T-test)

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 43 คน เป็นกลุ่มทดลอง 22 คนและกลุ่มควบคุม 21 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป

มีสถานภาพสมรส ผู้ดูแลร้อยละ 68.2 ในกลุ่มทดลองและร้อยละ 76.2 ในกลุ่มควบคุม เป็นบุตรหรือหลานของผู้สูงอายุ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) ก่อนให้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความรู้ (24.33 และ 23.52) ทักษะ (64.45 และ 65.57) และพฤติกรรมในการดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวาน (18.18 และ 19.33) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .554, .611$, และ $.170$ ตามลำดับ) หลังได้รับการใช้กระบวนการกลุ่ม กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ (31.88 และ 24.61) ทักษะ (83.18 และ 65.33) และพฤติกรรม (26.94 และ 19.33) การดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวานสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .001, .040$, และ $.035$ ตามลำดับ)

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการใช้กระบวนการกลุ่มสามารถส่งเสริมให้ผู้ดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวานชนิดที่ 2 มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการดูแลผู้สูงอายุโรคเบาหวานดีขึ้น

Independent Study Title Effects of Group Process on Knowledge, Attitude, and Behaviors of Care-Givers of Type 2 Diabetes Elders at Huay Han Primary Care Unit Lamphun Province

Author Mr. Eakkapong Na Chiangmai

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisor Lect. Dr. Penkarn Kanjanarat

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate the effectiveness of group process on knowledge, attitude, and behaviors of care-givers of type 2 diabetes elders, comparing to the usual care. This study was a randomized controlled study. The subjects were care-givers aged ≥ 18 years met the inclusion criteria and agreed to participate in this study. The subjects were assigned to the experimental group and the control group using simple random sampling method. The experimental group participated in the group process 1.5 hours/week for 4 weeks, consecutively. The group process included care-giver empowerment, group participation and sharing, and diabetes care education about general knowledge about diabetes, nutrition, exercise, social activity involvement, drug therapy, and keeping the doctor's appointment. The researcher measured knowledge, attitudes and behaviors of the subjects 2 weeks before and after the intervention, a set of questionnaire developed for the purpose of this study. Data were collected at Huay Han Primary Care Unit, Lamphun province during November 1-2007-February 10, 2009. Knowledge, attitude, and behavioral scores were compared between groups using Independent T-test.

This study included 43 care-givers, 22 were in the experimental group and 21 in the control group. Most subjects were female, married, primary school educated,

and were farmers or labors. About 68.2 % in the experimental group and 72.2 % in the control group of the care-givers related to the diabetes elderly as children or grandchildren. The demographics of the two groups were similar. Before the implementation of the group process, the knowledge scores (24.33 and 23.52), the attitude scores (64.45 and 65.57), and the behavioral scores (18.18 and 19.33) between the experimental group and the control group were not statistically significant difference ($p = .554, .611, \text{ and } .170$, respectively). After the group process, the knowledge scores (31.88 and 24.61), the attitudes scores (83.18 and 65.33), and the behavioral scores (26.94 and 19.33) of the care-givers in the experimental group were significantly higher than the scores of the care-givers in the control group ($p\text{-value} = .001, .040, \text{ and } .035$, respectively).

This study shows that the group process improved knowledge, attitude, and behaviors of the care-givers of elderly with type 2 diabetes.